

หัวข้อวิจัย	การสำรวจศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว และความตั้งใจท่องเที่ยวเลียนแม่น้ำในอนาคตในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ผู้ดำเนินการวิจัย	อาจารย์นงลักษณ์ โพธิ์ไพจิตร ¹ ดร.จิรัฐ ขวนชม ¹ รองศาสตราจารย์ศิริวรรณ เสรีรัตน์ ² ดร.จิระวัฒน์ อนุวิชานนท์ ² รองศาสตราจารย์ ดร.ปณิศา มีจินดา ³
ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์สุพาดา สิริกุตตา
หน่วยงาน	¹ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ² บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ³ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปี พ.ศ.	2556

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเลียนแม่น้ำ ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวเลียนแม่น้ำในอนาคต แนวทางการบริหารจัดการในการท่องเที่ยวเลียนแม่น้ำโดยการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และแนวทางการกำหนดกลยุทธ์การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเลียนแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเลียนแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 400 คน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน การวิเคราะห์ค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ประกอบการเรือนำเที่ยว บุคลากรหน่วยงานภาครัฐ ชุมชน และนักท่องเที่ยว จำนวน 25 คน ผลการวิจัยมีดังนี้

นักท่องเที่ยวมีทัศนคติต่อศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเลียนแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในระดับดี โดยมีทัศนคติเรื่องความเป็นเอกลักษณ์ในระดับดีเป็นอันดับแรก และมีการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเลียนแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาอยู่ในระดับสูง โดยประเมินว่ามีศักยภาพด้านคุณค่าทางประวัติศาสตร์ในระดับสูงเป็นอันดับแรก ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจท่องเที่ยวเลียนแม่น้ำในอนาคตของนักท่องเที่ยว ได้แก่ ปัจจัยคุณค่าทางประวัติศาสตร์ (ด้านความเป็นเอกลักษณ์) รองลงมาคือ ปัจจัยการจัดการด้านการท่องเที่ยว และปัจจัยกายภาพและสิ่งแวดล้อม (ด้านสิ่งแวดล้อม) ตามลำดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอธิบายความตั้งใจท่องเที่ยวเลียนแม่น้ำในอนาคตในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาของนักท่องเที่ยวได้ร้อยละ 15.2 นอกจากนี้ทัศนคติต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเลียนแม่น้ำ (กิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมทางประวัติศาสตร์ กิจกรรมทางศาสนา/ความเชื่อ และกิจกรรมกึ่งนิเวศ) และพฤติกรรมการท่องเที่ยวเลียนแม่น้ำ มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจท่องเที่ยวเลียนแม่น้ำในอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีลักษณะส่วนบุคคลต่างกันมีความตั้งใจท่องเที่ยวเลียนแม่น้ำในอนาคตในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไม่แตกต่างกัน

แนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเลียบบแม่น้ำที่หน่วยงานเกี่ยวข้องควรนำไปประยุกต์ใช้ มีดังนี้ (1) การดูแลสิ่งแวดล้อมในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเลียบบแม่น้ำให้สะอาด สวยงาม อยู่ในสภาพที่ดี และคงความดั้งเดิม (2) จัดบริการเรือนำเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานให้เป็นระบบและได้มาตรฐาน (3) ส่งเสริมด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเลียบบแม่น้ำให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น (4) มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมโดยทุกภาคส่วนมีการดำเนินงานแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจของชุมชน (5) พัฒนาการท่องเที่ยวเลียบบแม่น้ำในอนาคตโดยจัดกิจกรรมท่องเที่ยวและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ซึ่งจะช่วยให้การท่องเที่ยวเลียบบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น ภายใต้การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน

สำหรับแนวทางกำหนดกลยุทธ์การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเลียบบแม่น้ำ แบ่งออกเป็น 6 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กลยุทธ์ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว กลยุทธ์ด้านการสื่อสารการตลาด กลยุทธ์ด้านการส่งเสริมการตลาด กลยุทธ์ด้านบุคลากรการท่องเที่ยวและกลยุทธ์ด้านการให้บริการ ซึ่งควรดำเนินการควบคู่กันไปในทุกกลยุทธ์จะช่วยส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเลียบบแม่น้ำมีศักยภาพมากขึ้น มีนักท่องเที่ยวสนใจทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเลียบบแม่น้ำจำนวนเพิ่มขึ้น และเดินทางกลับมาท่องเที่ยวเลียบบแม่น้ำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาซ้ำอีกในอนาคต

Research Title	A Survey of Destination Potential, Tourism Activities and Future Travelling Intention towards Tourism along the Rivers in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province
Researcher	Nongluck Popichit, Lecturer ¹ Dr.Jirut Chuanchom ¹ Assoc.Prof. Sirivan Serirat ² Dr.Jirawat Anuwichanont ² Assoc.Prof. Dr.Panisa Mechinda ³
Research Consultants	Assoc.Prof. Supada Sirikudta
Organization	¹ Faculty of Management Science, Suan Dusit Rajabhat University ² The Graduate School, Suan Dusit Rajabhat University ³ Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Thanyaburi
Year	2013

This research was aimed to examine the potential of tourism destinations along the rivers, the factors affecting tourists' future travelling intention towards the tourism along the rivers and the management guidelines of the tourism along the rivers under the participation of governmental, private and community sectors and the guidelines in specifying tourism strategies of the tourism along the rivers in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. The quantitative research employed the questionnaire as the tools in collecting data from the samples of 400 Thai tourists of the tourism along the rivers in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. The descriptive statistics including percentage, means and standard deviation was reported. Moreover, the inferential statistics of Pearson's correlation coefficients, step-wise regression, t-test and one-way ANOVA analysis were recruited to analyze the data. Regarding the qualitative data, the depth interview was conducted with 25 target samples including cruising entrepreneurs, governmental officers, communities and tourists. The research findings were shown as the following.

Tourists revealed that their attitudes towards the tourism along the rivers in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province were good with good attitudes towards the destination identity as the first rank. The evaluation of tourism destinations along the rivers in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province was found to be high potential with high potential of historical value as the first rank. The analysis revealed that the factors affecting tourists' future travelling intention towards the tourism along the rivers included

historical value (identity), tourism management and physical and environmental factors (environment), respectively at the statistical significance level of 0.05. In addition, these above mentioned factors could explain tourists' travelling intention towards the tourism along the rivers at 15.2%. Moreover, the attitudes towards tourism activities along the rivers (cultural activities, historical activities, religious/belief activities and ecologically based activities) and tourism behaviors along the rivers were significantly correlated with future travelling intention towards the tourism along the rivers at the significance level of 0.05. Tourists with different personal characteristics had no different travelling intention towards the tourism along the rivers.

The management guidelines of the tourism along the rivers which the stakeholders should employ to implement were as follows (1) the maintenance of tourism destinations along the rivers with of the clean, beautiful, good-conditioned and authentic environments (2) the management of systematic and standard cruise services and tourism infrastructure (3) the marketing promotion and public relation of more well-known tourism along the rivers (4) the emphasis of integrated participation of all sectors for promoting communities' tourism and economy (5) the development of future tourism along the rivers through creating new tourism activities and destinations. These guidelines would contribute to the greater success of the tourism along the rivers in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province under the participation of governmental, private and community sectors.

The guidelines of tourism strategies of the tourism along the rivers in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province were divided into six strategies including destination development strategy, tourism activity strategy, marketing communication strategy, marketing promotion strategy, tourism personnel strategy and service strategy. All of these strategies should be incorporated to boost the potential of the tourism along the rivers in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. Moreover, these strategies would contribute to the increment of tourists' interests in activities related to the tourism along the rivers as well as tourists' repeat travelling of the tourism along the rivers in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province in the future.

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยเรื่อง การสำรวจศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว และความตั้งใจท่องเที่ยวเลียนแม่น้ำในอนาคตในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 คณะผู้วิจัยขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ศิโรจน์ ผลพันธิน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่สนับสนุนให้บุคลากรทำงานวิจัย และผู้บริหารและบุคลากรของสถาบันวิจัยและพัฒนาที่ได้ให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือในการบริหารจัดการโครงการวิจัยเรื่องนี้มาโดยตลอด

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์สุพาดา สิริกุตตา ที่ปรึกษาโครงการวิจัย และรองศาสตราจารย์ ดร.สุทธินันท์ พรหมสุวรรณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งกรุณาให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานวิจัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้คณะผู้วิจัยต้องขอขอบคุณท่านผู้ให้ข้อมูลสำคัญในงานวิจัยนี้ได้แก่ คุณชัยนันท์ บุษยรัตน์ (ผู้อำนวยการอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา) คุณพิชัย เปี่ยมทองคำ (ท่องเที่ยวและกีฬา) คุณปรีชา ชันธไพโรศรี (รองนายกเทศมนตรีเทศบาลพระนครศรีอยุธยา) คุณจริยา ชุมพงศ์ (หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด) คุณปราโมทย์ ทรัพย์เย็น (ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลาง เขต 6) คุณสิทธิพร เกตุชีพ (เจ้าพนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยวองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา) คุณสุรพล ศรีวรวิทย์ (ประธานชมรมธุรกิจท่องเที่ยวทางน้ำและอุปนายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยว) ผู้ประกอบการเรือท่องเที่ยว/โรงแรม/ร้านอาหาร ชุมชนนักท่องเที่ยว ตลอดจนบุคคลท่านอื่นๆ ที่มีได้เอื้อนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้เสียสละเวลาในการให้สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม ทำให้ได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับงานวิจัยนี้

ขอขอบพระคุณครูบาอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่างๆ ให้แก่คณะผู้วิจัย ท่านเจ้าของความคิด เจ้าของตำรา งานวิจัยและบทความต่างๆ ที่คณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาใช้อ้างอิงเพื่อประโยชน์ในเชิงวิชาการ รวมถึงบุคลากรทุกท่านที่มีส่วนให้ความช่วยเหลือจนกระทั่งงานวิจัยนี้สำเร็จตามความมุ่งหมาย

คณะผู้วิจัย
มิถุนายน 2556